

Dirbkime su jaunimu

Jolanta RAMONIENĖ

ir kitą dieną ji išdrįso nueiti ir tęsti pokalbį. Tačiau daug tėvų atvirai nesikalba su vaikais ir jų auklėjimą bei brendimą palieka savieigai, „gatvei“. Tad kyla klausimas, ar galima jaunimo rengimą aktyviai veiklai palikti vien šeimos atsakomybei?

Manau, kad būtinas ir kitas žingsnis – tai mūsų, šeimų organizacijų atstovų, sąmoningas atsigręžimas į jaunimą ir jaunas šeimas. Juk kartų solidarumas gali puikiai pasireikšti ne tik šeimos aplinkoje, bet ir visuomeninėje

Ir vėl... tie patys, kalba taip pat, kalba tiems patiems... Šitaip atsidūstu jau ne vienus metus dalyvaudama didesniuose ar mažesniuose renginiuose šeimoms arba apie šeimas.

Mūsų, vidurinėsios ir vyresnėsios kartų atstovų, aktyviai veikiančių šeimoms stiprinimo ir šeimų atstovavimo srityje, nėra daug. Tai natūralu, nes ir tyrimai liudija tos kartos pasyvumą visuomeninėje veikloje. Žinoma, mūsų ratas plečiasi. Kiekvieną kartą pastebiu ir naujų veidų, sužinau apie naujas idėjas ar iniciatyvas. Daugumą mūsų aktyviai veikti skatina labai stipri ir aiški vertybinė motyvacija. Mums savaime aišku, kad šeima yra vertybė, kad ją reikia stiprinti ir saugoti, idant gyvuotų pati valstybė. Retai diskutuojame, kodėl šeima svarbi kiekvienam asmeniškai arba kodėl šeima yra valstybės pamatas. Tai paliekama kaip savaime suprantamas, nesvarstytinas, vertybinis mūsų gyvenimo ir veiklos pamatas. Bet taip yra mums. Tačiau jaunimas jau mąsto kitaip – jam reikia argumentų, nepakanka mūsų įsitikinimų, vidinių nuostatų, rėmimosi susiklosčiusiomis tradicijomis.

Kodėl prabilau apie jaunimą? Mat viskas jų rankose. Juk akivaizdu, kad būtent jaunimas kurs šeimas arba jų nekurs, bus vertybiškai brandus arba pakantus gyvybės kultūrą neigiančiam požiūriui, vadinamajai mirties kultūrai, kurs savo ir mūsų visų ateitį arba bus pasyvus. Jaunimas papildys mūsų gretas, įneš gaivaus oro gūšį ir užtikrins organizacijų gyvybingumą arba lauks, kol mes viską padarytume už juos... Tad ką daryti?

Pirmiausia reikėtų pradėti nuo savęs, savo šeimos bei vaikų. Džiugu matyti nevyriausybinų organizacijų veikloje dalyvaujant tėvus su vaikais. Be abejo, mūsų vaikai dažniau yra tie, kuriems irgi savaime aišku, kas yra šeima ir kodėl ji svarbi. Juk vaikai namuose girdi mūsų pokalbius, žiniasklaidos komentarus, stebi, į kokias veiklas įsitraukiame, bendrauja su mūsų draugais ir jų vaikais, kartu dalyvauja renginiuose šeimoms ir pan. Taip jie susiformuoja savo požiūrį. Svarbiausia, kad vaikai neliktų nuošalyje, kad su jais nuolat bendrautume, aiškintume, suteiktume progą klausyti ir sugebėtume jiems ramiai bei suprantamai viską paaiškinti. Iš asmeninės patirties galiu paliudyti, kad vaikai svarsto tikrai rimtas temas. Pamenu, džiaugiausi išgirdusi skautų vadovės pagyrimus dukrai dėl užtikrinto negimusių gyvybės gynimo. Tačiau ne viskas būna taip puiku. Štai mūsų paauglė, socialinės integracijos programoje „Gyvoji biblioteka“ kalbėjusi su gėjumi, turėjo sau pripažinti, jog pokalbį lygiavertiškai tęsti gali tik pasitarusi su mumis. Gerai, kad tąkart į jai kilusius klausimus gebėjome atsakyti,

veikloje. Ne kartą įvardijome, kad mūsų veikla skirta ne mums patiems, o mūsų vaikams bei anūkams. Tik ar neper-sistengiamo viską darydami patys? Aukodami savo šeimos ir asmeninį laiką, kartais net atsidurdami ties perdegimo riba, stengiamės viską aprėpti. Ar neatėjo laikas pradėti sistemingai dirbti su jaunąja karta, jų šeimomis?

Pradžiai gal reikėtų tiesiog išdrįsti pripažinti, kad jaunimas mums svarbus, kad jis tęs valstybės kūrimą ir nuo mūsų priklauso, kokiomis vertybėmis bus grįstas tos valstybės pamatas. Diskutuodami su jaunimu turėtume jį įsiklausyti, kad sužinotume, kuo jis gyvena, kas jam svarbu, ko tikisi iš mūsų kartos, kuo nusivylęs. Suteikime jaunimui galimybę garsiai kalbėti apie tai, kas gyvenime svarbiausia, vertingiausia. Turime padėti jiems atrasti argumentus, kodėl asmeniui svarbi šeima, kodėl ji svarbi visuomenei, valstybei. Taip jaunimą parengtume debatams su kitaip manančiais bei argumentuotam viešam kalbėjimui.

Galiausia, gal net svarbiausia – turime jaunimą įtraukti į bendrą veiklą ir nebūti pasyviais jo paties veiklos stebėtojais. Išmokime nedominuoti, neužgožti, pasitikėti, palaipsniui perduoti darbus, didinti prisiimamą atsakomybę. Nebijokime leisti suklysti, padėkime tas klaidas ištaisyti. Dirbdami kartu, dalykimės savo patirtimi, perspėkime, kai matysime, jog pasirinkimai daromi nepastebint svarbių aplinkybių, platesnio konteksto. Ir niekuomet nepamirškime – savaime niekas nevyksta.

* Autorė yra neseniai veiklą pradėjusio VšĮ „Šeimos instituto“ vadovė. Instituto vizija – Lietuva, kurioje gera gyventi šeimoje ir auginti vaikus; to siekiama bendrai veiklai telkiant palankius šeimai asmenis bei organizacijas, skatinant visuomenėje pagarbą šeimai, organizuojant viešus renginius aktualiais šeimoms gyvenimo klausimais; skatinant valdžios institucijas tobulinti teisės aktus bei koreguoti kitas politikos priemones, kad būtų kuriama kuo palankesnė aplinka šeimoms.